

ALİ ŞERİATİ'Yİ OKUDUNUZ MU?

Aydınlık Dergisi, 14 Aralık 2008

Yıldırım Koç

Ali Şeriatî'nin adını hep duyardım; ama hiçbir kitabını okumamıştım. Bana Ali Şeriatî'yi bir öğrencim tanıttı. Bu öğretim yılının başında sınıflarımdan birindeki bir öğrenci dikkatimi çekti. Çok zeki ve birikimliydi. Ders sırasında sorduğu sorular ve yaptığı katkılarla hemen öne çıkıyordu. Ders aralarında ve sonralarında yaptığımız sohbetlerde bana Ali Şeriatî'nin kitaplarını okuyup okumadığımı sordu. Adını bildiğimi, ancak hiçbir kitabını okumadığımı söyledim. Daha sonraki günlerde bana Ali Şeriatî'nin önce **Öze Dönüş** (Fecr Yayınları, İstanbul, Aralık 2007) ve ardından **Ebuzer** (Fecr Yayınları, İstanbul, Kasım 2007) kitaplarını hediye etti. Öğretmenlik bir alış-veriştir. Bir kez daha bu keyfi yaşadım ve bir öğrencim sayesinde Ali Şeriatî gibi çok değerli bir insanı tanıma olanağına kavuştum. Ali Şeriatî'nin üç başka kitabını da geçenlerde aldım.

Ali Şeriatî İranlı bir aydın ve namuslu İslamcı; sömürüye ve İslamiyeti sömürü için kullananlara karşı yılmaz bir mücadele insanı. Kitaplarının başında "sizi rahatsız etmeye geldim" yazıyor. Gerçekten de başta "ılımlı İslam"ı savunanlar olmak üzere, bugün Müslüman olduğunu ileri sürenlerin çok büyük bir çoğunluğunu rahatsız ediyor. Ali Şeriatî hakkındaki bilgilere www.aliseriati.com adresinden ulaşılabilir.

Sosyoloji doktoru Ali Şeriatî, inançları doğrultusunda yaşamış ve 1977 yılında 44 yaşındayken İngiliz istihbaratının yardımıyla İran Şahı'nın istihbarat örgütü Savak tarafından öldürülmüş bir insan; bir şehit. Görüşlerine katılırsınız veya katılmazsınız; ancak emperyalizme ve her türlü sömürüye karşı olanların mutlaka saygı duyması, bilmesi ve okuması gereken bir kişi. Bana Ali Şeriatî'yi tanıttığı için öğrencime müteşekkirim.

Ben Ali Şeriatî'nin kitaplarından özellikle Ebuzer'i çok sevdim. Ali Şeriatî de çağdaş Ebuzer olarak bu dünyadan gelmiş geçmiş.

Ebuzer, Hazreti Muhammed'in çağdaşı. Ali Şeriatî'nin kitabına göre, Hazreti Muhammed'i görmeden üç yıl önce "Allah için" namaz kılmaya başlıyor. Müslümanlık öncesinde Arapların inancına göre Lat ve Uzza, en yüce tanrının "el-İlah" (Allah) kızları (Ebuzer, s.31). Ebuzer, tüm yaşamı boyunca mal mülk edinmeyi reddediyor; mal mülk peşinde koşanlarla, başkasını ezip sömürenlerle mücadele ediyor.

Ali Şeriatî'nin kitaplarına göre, "İslam'ı kelimenin tam anlamıyla, ters yüz olmuş posta" dönüştürmüşler (Hacc, Özgün Yayıncılık, 2006, s.9). Ali Şeriatî'nin anlayışına göre, bugün Müslümanlıktan söz edip, servet ve ün peşinde koşanlar, mal mülk biriktirenler, kul hakkı yiyenler Müslüman değil.

Sınıflı toplumlarda sömürü ve adaletsizlik baş başa gelişir. Birçok iyi insan da bu sömürüye ve adaletsizliğe karşı çıkar; düzeni değiştirmeye, eşitliğe ve adalete dayalı bir dünya kurmaya çalışır. Bu haklı ve saygın amaca ulaşmada bazı insanlar ilahi güçlerden güç alır, cehennem korkusunu ve cennet vaadini hatırlatır. Ali Şeriatî sınıflı toplumdaki sömürü ve adaletsizliğe karşı çıkmada bu yöntemi benimsemiş, inandığı dava uğrunda hayatını feda etmiş bir yiğit insandır, bir şehittir, çağdaş Ebuzer'dir. Ancak, bu anlayışla hareket eden kendinden önceki ve sonraki binlerce insan gibi, toplumları dönüştürecek gücün sınıflar mücadelesi olduğunu anlamamıştır.

Sömürü ve adaletsizliğin giderek daha da yoğunlaştığı ve yaşadığımız krizle daha da acımasızlaştığı bir dönemde, şehit Ali Şeriatî'ye büyük saygı duymaya devam ederken, sömürüyü ve adaletsizliği kaldıracak gücün, ilahi güçlerin talimatlarına uymaya çağrılan insanlar değil, ekme ve hak peşinde emperyalizme ve her türlü sömürüye ve baskıya karşı direnmekten başka çareleri olmayan insanlar olduğunu düşünmeyi sürdüreceğiz.